

Bijlage C: Een stap vooruit¹

1. Vraag de leerlingen om stil te zijn.
2. Deel de rolfiles willekeurig uit zodat iedere deelnemer één fiche heeft. Vraag dat ieder dit voor zich houdt en niet aan de anderen toont.
3. Nodig nu iedereen uit om te gaan zitten, liefst op de grond, en om zijn rol te lezen.
4. Het is nu de bedoeling dat iedereen zich inleeft in zijn rol. Ter ondersteuning kan je enkele van onderstaande vragen voorlezen. Laat voldoende pauze na elke vraag zodat de deelnemers kunnen nadenken en zich een duidelijker beeld kunnen vormen van hun personage.
 - Hoe was jouw kindertijd? Hoe zag het huis eruit waarin je opgroeide? Welke spelletjes speelde je? Wat voor werk deden je ouders?
 - Waaruit bestaat jouw dagelijkse leven nu? Waar, wanneer en hoe ga je met mensen om? Wat doe je 's morgens, 's namiddags en 's avonds?
 - Hoe kan je jouw levensstijl omschrijven? Waar leef je? Hoeveel geld verdien je per maand? Waarmee vul je je vrije tijd? Wat doe je als het vakantie is?
 - Wat vind je spannend en wat schrikt je af?
5. Vraag de deelnemers om op te staan en zich in absolute stilte op één lijn op te stellen.
6. Vertel de deelnemers dat je een aantal situaties of gebeurtenissen gaat voorlezen. Telkens wanneer zij in hun rol "ja" kunnen antwoorden op de stelling, moeten ze een stap voorwaarts zetten. Is het antwoord "nee", dan blijven ze gewoon staan.
7. Lees de situaties één voor één voor. Geef de deelnemers voldoende tijd om na de stelling al dan niet een stap voorwaarts te doen. Kijk ook goed naar de posities die ze ten opzichte van elkaar innemen.
8. Op het einde vraag je of iedereen zijn slotpositie goed wil bekijken en onthouden. Geef dan de groep enkele minuten om uit hun rol te stappen, waarna je kan overgaan tot de evaluatie in groep.

Nabespreking & evaluatie

Vraag eerst aan de deelnemers hoe de activiteit verlopen is en hoe ze het vonden. Praat dan verder over de onderwerpen die ter sprake kwamen en over wat ze leerden van de oefening.

1. Hoe voelde het om een stap voorwaarts te zetten, of om dit juist niet te doen?
2. Voor diegenen die vaak een stap vooruit zetten, wanneer begonnen ze te beseffen dat de anderen niet zo snel volgden. Wanneer gebeurde dat?
3. Had iemand tijdens de oefening het gevoel dat zijn of haar fundamentele mensenrechten niet gerespecteerd werden?
4. Kan men raden welke de rol van de anderen was? (Laat iedereen vertellen wat zijn of haar rol was).
5. Was het eerder moeilijk of gemakkelijk om de verschillende rollen te spelen? Hoe stelden zij zich de persoon voor die ze speelden?
6. Weerspiegelt deze oefening op de één of andere manier de samenleving? Hoe?

¹ Dit is een aangepaste versie van het spel uit de Kompas, dat veel materiaal op het gebied van mensenrechteneducatie heeft: <http://www.vormen.org/Kompas>

Je bent een werkloze, alleenstaande moeder.	Je bent de voorzitter van een politieke jongerenorganisatie (de partij waartoe deze organisatie behoort is op dit moment aan de macht)
Je bent de dochter van de manager van het plaatselijk bankkantoor. Je studeert economie aan de universiteit.	Je bent de zoon van een Chinese immigrant die een succesvol fast-food-restaurant uitbaat.
Je bent een Arabisch, islamitisch meisje dat nog bij haar diep gelovige ouders woont.	Je bent de dochter van de Amerikaanse ambassadeur in het land waar je woont.
Je bent eigenaar van een succesvol bedrijf dat zich bezig houdt met import en export.	Je bent een soldaat in het leger, die zijn verplichte militaire dienst vervult.
Je bent op pensioen en hebt altijd gewerkt in een schoenmakerij.	Je bent een lichamelijk gehandicapte jonge man, die zich enkel kan verplaatsen met behulp van een rolstoel.
Je bent de vriendin van een jonge kunstenaar die verslaafd is aan heroïne.	Je bent 17 jaar en een zigeunermeisje, dat de middelbare school niet heeft afgemaakt.
Je bent een 22-jarig lesbisch meisje.	Je bent een prostituee van middelbare leeftijd die HIV-positief is.
Je bent een werkloze leraar en in een land waarvan je de officiële taal niet vloeiend spreekt..	Je bent een fotomodel van Afrikaanse roots.
Je bent een 24-jarige vluchteling van Afghanistan.	Je bent een dakloze jonge man van 27 jaar.
Je bent een illegale immigrant afkomstig uit Mali.	Je bent de 19-jarige zoon van een landbouwer, wonende in een bergdorpje.